

Podněty pro rok 2022

Stát se tvůrci jednoty

Pomáhat jednotě růst, vytvářet pouta mezi lidmi: to je jedna z největších výzev naší doby.

Současnost se vyznačuje vývojem, který si často protiřečí.

Na jednu stranu si lidstvo čím dál tím víc uvědomuje, jak provázané a vzájemně spojené je s celým stvořením. Pandemie nám znovu ukázala, že jsme jedna lidská rodina. Některými těžkostmi procházíme všichni dohromady a i překonat je tedy můžeme jediné společně.

Na druhou stranu se svět stále víc polarizuje: sociálně, politicky i eticky. To vede ve společnosti, mezi jednotlivými zeměmi, a dokonce i v rodinách k vytváření propastí. K těmto rozporům nejsou imunní ani křesťané. Nyní, když se rozdíl mezi církvemi, ale i uvnitř nich prohlubují a stávají se z nich nesváry, může být naše svědectví o pokoji při vši naší rozmanitosti životně důležité.

V některých zemích jdou tyto rozpory ruku v ruce s obrovskou ztrátou důvěry v křesťanská společenství, kterou způsobilo odhalení případů sexuálních útoků a duchovního zneužití, ke kterým v nich došlo. Byla zrazena důvěra mnoha lidí. I my v Taizé, stejně jako jinde, jsme se v posledních letech začali dopracovávat k pravdě v těchto závažných otázkách. A chceme udělat vše, co je v našich silách, aby Taizé bylo pro každého bezpečným místem (viz www.taize.fr/protection).

Církev je povolána, aby byla přátelským místem pro všechny. Proto je dnes nutné radikální obrácení k věrnosti evangelijnímu poselství. Kristus svou láskou, která se vydala až k sebedarování, otevřel nový pramen, z něhož můžeme čerpat sílu k životu jako bratři a sestry, k podpoře důstojnosti každého člověka a péči o stvoření. Kristus nás vybízí, abychom tím, že budeme žít v bratrském společenství, byli znamením, že přišel sjednotit všechny lidi v Boží lásce.

Chtěl bych, aby nás tyto Podněty pro rok 2022 pozvaly k zamyšlení nad otázkou: Jakou roli můžeme spolu s těmi, kdo jsou nám blízcí, hrát v našich církvích, společenstvích, a dokonce sami ve svém srdci, aby rostla jednota v lidské rodině a jednota se vším stvořením?

fr. Alois

- *Po každém podnětu následuje text, který nám může pomoci ještě víc prohloubit svoje úvahy. Tyto krátké citace budou sloužit i jako základ k dalším článkům na webu, v podcastech a při workshopech v Taizé.*
- *Ke každému podnětu budou také zveřejněny online biblické citace a komentáře. Poslouží i jako výběr textů pro biblické úvody v Taizé. Viz www.taize.fr/bible*

Poutí důvěry v roce 2022

Přestože nadále pocítujeme důsledky pandemie, doufáme, že budeme moci pokračovat v pouti důvěry v Taizé i na dalších místech:

- Každotýdenní setkání v Taizé po celý rok
- Od 8. do 15. května 2022 poutí do Svaté země
- Od 7. do 10. července 2022 evropské setkání v Turíně
- Od 13. do 17. července 2022 přátelské setkání mladých křesťanů a muslimů
- Od 21. do 28. srpna 2022 týden přemítání pro mladé ve věku 18 až 35 let; během tohoto týdne se mohou zájemci zapojit do speciálního programu na téma ochrany biodiverzity
- Od 28. prosince 2022 do 1. ledna 2023 se uskuteční další evropské setkání – místo konání bude oznámeno v Turíně

První podnět | *Radost z přijetí*

Každý z nás může přispět k budoucnosti lidské rodiny, aby mohla žít v pokoji a jednotě. Začíná to vztahy, které mezi sebou vytváříme. Musíme se o sebe navzájem starat: v rodinách, mezi příbuznými i přáteli, a to zvláště v těžkých dobách.

Jednota lidské rodiny se také posiluje vždy, když se otevřeme těm, kdo pocházejí z jiného prostředí než my sami. Mohli bychom se vydávat k ostatním častěji, a to i k těm, koho bychom třeba spontánně neoslovili? Často budeme překvapeni, že od nich dostaneme něco, co jsme si ani neuměli představit.

Pokud se nenecháme paralyzovat strachem a váháním, dostane se nám radosti z přijetí. Svou identitu nacházíme ve vztazích s ostatními. Mohou nám dokonce pomoci překonat období vnitřního smutku a dát nám smysl života.

Ježíš v jednom podobenství vypráví, jak zraněnému pomůže kolemjdoucí cizinec. Tím, že to udělá, tento muž riskuje, že překročí etnické, politické i náboženské hranice. Nedal ale tehdy tímto spontánním činem, kdy se zraněnému stal bližním, smysl svému životu? Postavu „milosrdného Samařana“ si pamatujeme a jsme jí inspirováni ještě dnes. (Lk 10, 29–37)

„Jedno ze rčení v naší zemi je ubuntu – esence toho, co znamená být člověkem. Ubuntu mluví především o tom, že není možné jako člověk existovat v osamocení. Mluví o tom, jak jsme spolu spjati. Příliš často o sobě uvažujeme jako o jedincích, kteří jsou odděleni jedni od druhých, a přitom jsme spojeni a to, co děláme, ovlivňuje celý svět.“

Od emeritního arcibiskupa anglikánské církve Desmond Tutua, bojovníka proti apartheidu a za smíření v Jižní Africe

Druhý podnět | **Pěstovat dialog**

Pomáhat jednotě růst vyžaduje nejprve vytvářet pouta důvěry. Ale příliš často ohrožuje lidské vztahy nedůvěra. Ve veřejných debatách i na sociálních sítích je verbální agrese stále běžnější a lidé jsou manipulováni strachem. Jak bychom na to měli reagovat?

Můžeme si zvolit naslouchání a zahájení dialogu. To neznámá, že bychom měli ostatním říkat, že sdílíme jejich názor, pokud tomu tak není, ale měli bychom spíš dělat všechno pro to, aby rozhovor s těmi, kdo smýšlejí jinak než my, neskončil. Snažme se ze všech sil vyhnout ztroskotání dialogu.

Dejme si předsevzetí, že nikdy nebudeme nikoho škatulkovat nebo si předávat předsudky. Nikdo by neměl být zredukován na nějaký svůj čin nebo názor. A neshodu, třeba i radikální, je možné sdělit bez agrese, přestože musíme přiznat, že v některých chvílích, když čelíme určitým nespravedlnostem, je nutné vyjádřit i hněv.

Někdy prohlubuje rozdělení ve společnosti reflex chránit si svou identitu, což platí i pro křesťanská společenství. Mohli bychom si místo vymezování se vůči druhým vytvořit identitu a pocit sounáležitosti, které otevřenost k ostatním nevylučují?

„Nejopravdivější a nejintimnější přátelství mohou vznikat i mezi lidmi, kteří o zásadních otázkách smýšlejí odlišně. To s sebou samozřejmě nese určitý prvek bolesti, ale tím je nám náš přítel ještě dražší.“

Od francouzského filozofa Jacquesa Maritaina z roku 1970

Třetí podnět | **Všichni jsme bratři a sestry**

Pomáhat jednotě růst s sebou nese odmítnutí sociální nerovnosti. Polarizace někdy mohou mít původ ve vyloučení. Jím trpí nebo je pocituje ohromné množství lidí, a dokonce celé národy.

Projevujeme spolu s křesťany všech církví, s věřícími jiných náboženství i s lidmi dobré vůle, kteří v Boha nevěří, solidaritu s těmi, kdo se nacházejí v nejistých životních situacích, s vyloučenými a s migranty, jejichž život byl často poznamenán velikým utrpením.

Možnost žít jako bratři a sestry začíná u našich dveří. Překonávejme bariéry, které nás rozdělují, a spřátelme se. Uvidíme pak, že se naše srdce otvírá, roste a že jsme stále lepšími lidmi. Jsme si dostatečně vědomi toho, že náš osobní způsob života může mít vliv dokonce i na druhém konci světa?

Žít jako bratři a sestry je pro věřící neoddělitelné od víry. Ježíš řekl: „Cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“ (Mt 25, 40) Ježíš Kristus se tím, že přišel na svět, sjednotil se všemi lidmi. Když se vydáváme k lidem zraněným životem, přicházíme blíž k Ježíšovi. Oni nás přivádějí k důvěrnějšímu vztahu s ním.

„Největší výzva současnosti je toto: jak provést revoluci srdce, revoluci, která musí začít v každém z nás. Když začneme sami sebe dávat na poslední místo, umývat ostatním nohy, milovat své bratry a sestry tou vřelou láskou, vášní, která vedla ke kříži, tehdy můžeme skutečně říct: ‚Tedy jsem začal/a.‘“

Od americké novinářky Dorothy Dayové, která se angažovala v boji za lidská práva, z roku 1963

Čtvrtý podnět | **Solidarita s celým stvořením**

V současné době zřetelně vidíme jednotu všeho stvoření. Propojenost všeho živého nám ukazuje, že v určitém smyslu jsme sestrami a bratry všech živých tvorů. Pro věřící je naše obdivuhodná planeta darem od Boha, který nám ji svěřil, a my ji musíme předat zase dalším generacím.

Dnes vidíme, jak moc je planeta oslabená lidskou činností. V poslední době přírodní katastrofy a extrémní klimatické události ovlivnily velké části světa. Stále víc lidí bude muset v důsledku těchto problémů opustit svou vlast, která přestává být obyvatelná. A už celá desetiletí nás velký počet výzkumných prací varuje před ztrátou biodiverzity.

Tváří v tvář těmto ekologickým krizím jsou nezbytné politické reakce, vědecké inovace a společenská rozhodnutí. Mnoho mladých lidí se odvážně zapojuje do hledání řešení, ale je pravda, že někteří z nich jsou z pochopitelných důvodů frustrováni a rozzlobení.

Nenechme se tím odradit! Proměna často začíná s „téměř ničím“. Víra v Boha vede věřící, aby se angažovali a důvěřovali, že lidstvo bude schopné na tyto krize reagovat. Můžeme se sami sebe ptát: Jaký konkrétní krok, a třeba jen docela malý, můžu v nadcházející době učinit, aby mohla začít nebo se prohlubovat ekologická změna?

„My všichni, ať už jsme kdokoliv a kdekoliv, můžeme mít podíl na společné odpovědi na bezprecedentní hrozbu klimatické změny a zhoršování životního prostředí. Péče o Boží stvoření je duchovním posláním, které vyžaduje, abychom se začali angažovat. Nastal kritický okamžik. Závisí na něm budoucnost našich dětí a našeho společného domova.“

Společné prohlášení papeže Františka, patriarchy Bartoloměje a canterburského arcibiskupa Justina Welbyho z 1. září 2021

Pátý podnět | *Zápal pro jednotu křesťanů*

Hledání jednoty je pro křesťany velká výzva. Jak bychom mohli být kvasem bratrství, pokud zůstaneme rozdělení? Jediný zdroj jednoty nacházíme v Kristu. (J 17, 20–21; Ef 2, 14) Tím, že obětoval svůj život na kříži, se vydal až do krajnosti lásky, která ničí nenávist a přehradu mezi lidmi.

Evangelium nás volá, abychom překonávali rozdělení a vydávali svědectví o jednotě, která je možná i ve velké rozmanitosti. Není právě toto obzvlášť důležitý příspěvek, kterým mají křesťané pomoci k tomu, že lidská rodina bude žít společně v bratrství? Takové svědectví mluví jasněji než slova.

Evangelium nás pobízí, abychom pěstovali umění vytvářet jednotu. Tvůrci jednoty můžeme být všichni, když budeme vytvářet pouta naslouchání a přátelství, ať už jsme kdekoliv.

Rozdíly, které mezi námi přetrvávají, musí být v dialogu mezi křesťanskými denominacemi brány vážně a v teologickém bádání je nutné pokračovat. Ale dialog sám o sobě k viditelné jednotě nevede.

Abychom pokročili, měli bychom se my, pokřtění členové různých církví, častěji scházet ke společné modlitbě soustředěné na Boží slovo. Kdo ví? Duch svatý nás může překvapit. Můžeme objevit, že je to Ježíš, kdo nás svádí dohromady, a že Kristova láska může zářit mnohem jasněji, když pokorně uznáme, co nám chybí, a když se otevřeme tomu, co můžeme dostat od ostatních.

„Důležité je přijmout to, že budeme vzájemně dávat jedni druhým a naopak od nich přijímat. Ne, abychom upadli do dogmatického relativismu, ale abychom dosáhli porozumění, že to podstatné z apoštolské víry může být vyjádřeno různými, ale sbližujícími se způsoby. Co se týče ostatního, musíme doufat, čekat na nové vylití Ducha a být připraveni ho přijmout.“

Od Elisabeth Behr-Sigelové, pravoslavné teoložky, z roku 1986

Šestý podnět | **Nechat Boha sjednotit naše srdce**

Aby mohla jednota růst, musíme se angažovat celou svou bytostí. Takové nasazení začíná v našem srdci. Slovy starobylého žalmu stoupá k Bohu naše modlitba: „Ved' (sjednot) mé srdce, aby se bálo tvého jména.“ (Ž 86, 11)

Nemusíme někdy ze svých přání vybírat a přijmout, že nemůžeme dělat nebo žít všechno, pokud chceme k takové vnitřní jednotě směřovat? Jestliže se před námi otevírá mnoho možností, snažme se rozpoznat, které z nich nejvíc vedou k pokoji, poznání a štěstí.

Je v nás hluboká touha po společenství a jednotě, která pochází od Boha, a v modlitbě ji můžeme vyjádřit. Když zůstaneme v tichu o samotě s Bohem, třeba jen s velmi málo slovy, může nám to pomoci hledat znovu smysl života a být připraven nechat opět v sobě působit Ducha svatého.

Jedna cesta k tomu, abychom našli jednotu srdce, je možná vždycky: můžeme obrátit pohled k Ježíši Kristu, učit se ho stále lépe poznávat a svěřit mu své radosti i starosti. I uprostřed těžkostí a přesto, že si ohledně budoucnosti nemůžeme být jisti téměř ničím, můžeme krok za krokem pokračovat na cestě s jistotou, že vzkříšený Kristus nás skrze Ducha svatého vždycky doprovází.

„Vstoupit do ticha znamená naslouchat Bohu; znamená to odstranit vše, co nám brání mu naslouchat nebo ho slyšet. Znamená to naslouchat Bohu všude tam, kde vyjadřuje svou vůli, v modlitbě i mimo ni. Ticha je nám zapotřebí, abychom mohli plnit Boží vůli. Ticha, které je rozšířené o naši další schopnost, kterou tolik přehlídíme – nebo kterou z nevědomosti pohrdáme – o rozjímání. Musíme „sbírat“ stopy, indicie, pozvání, příkazy Boží vůle, jako zemědělec sbírá a ukládá ve stodole úrodu nebo jako vědec shromažďuje výsledky svého pokusu.“

Od francouzské spisovatelky a sociální pracovnice Madeleine Delbrêlové z roku 1968